

ПРОЕКТ

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«КРИВОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

ПОЛОЖЕННЯ

**ПРО ВИКОРИСТАННЯ СИСТЕМИ MOODLE В ОСВІТНЬОМУ
ПРОЦЕСІ КРИВОРІЗЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ**

1. Загальна частина

1.1. Положення про використання системи Moodle в освітньому процесі Криворізького державного педагогічного університету (далі – Положення) визначає порядок використання системи управління електронними навчальними курсами в Криворізькому державному педагогічному університеті (далі – Університет).

1.2. Норми цього Положення є обов'язковими для виконання педагогічними та науково-педагогічними працівниками, іншими співробітниками Університету. Співробітники Університету сприяють розвитку та функціонуванню електронного освітнього середовища.

1.3. У цьому Положенні терміни та поняття вживаються в таких значеннях:

Moodle (Modular Object Oriented Distance Learning Environment) – модульне об'єктно зорієнтоване динамічне навчальне середовище – програмний комплекс для організації електронного супроводу навчання в мережі Internet;

система управління електронними навчальними курсами (СУЕНК) Університету – це сайт, на якому розміщено структуровані за відповідними категоріями електронні навчальні курси, розроблені науко-педагогічними та педагогічними працівниками Університету, а також інші нормативні, навчально-методичні, інструктивні й інформаційні матеріали;

електронний навчальний курс (ЕНК) – це комплекс електронних освітніх ресурсів, створених для організації індивідуального та групового навчання з використанням інформаційно-комунікаційних технологій;

електронний освітній ресурс – навчальні, наукові, інформаційні, довідкові матеріали і засоби, розроблені в електронній формі та збережені на носіях будь-якого типу або розміщені у комп'ютерних мережах, які відтворюються за допомогою електронних цифрових технічних засобів і є складовою навчально-методичного забезпечення освітнього процесу;

ПРОЕКТ

автор ЕНК – особа, яка є розробником електронних освітніх ресурсів електронних навчальних курсів, розміщених у СУЕНК Університету;

викладач ЕНК – особа, що за згодою автора використовує ЕНК (навчає студентів на курсі, оцінює їхню роботу тощо). Редагування електронних матеріалів ЕНК викладачем можливе тільки після надання йому відповідного дозволу автором курсу.

1.4. Метою створення СУЕНК є формування електронного освітнього середовища Університету, забезпечення студентам доступу до електронних освітніх ресурсів Університету й організації інтерактивної взаємодії між викладачами та студентами засобами сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

1.5. Електронні навчальні курси можуть бути використані як засоби навчання для студентів денної та заочної форм навчання на всіх етапах навчальної діяльності студентів під час вивчення відповідних дисциплін, як методичний і дидактичний супровід аудиторних навчальних занять, під час самостійної роботи, практичної підготовки студентів, для здійснення контрольних заходів.

1.6. Основними характеристиками ЕНК є:

- структурованість навчально-методичних матеріалів;
- електронний супровід основних видів навчальних занять в Університеті: лекцій, практичних, семінарських, лабораторних занять тощо;
- чіткий графік виконання студентами навчального плану;
- налагоджена система інтерактивної взаємодії викладача та студента, студентів між собою протягом усього часу вивчення навчального курсу;
- висока якість розроблених навчально-методичних матеріалів, які надають змогу студентам набути компетентностей, задекларованих у робочій програмі дисципліни;
- можливість подання мультимедійних навчальних матеріалів;
- забезпечення електронного контролю та самоконтролю результатів навчальної діяльності студентів;
- організація електронної системи обліку успішності студентів.

2. Організаційна частина

2.1. Розроблені електронні навчальні курси розміщуються на серверах Університету і відображаються в СУЕНК Університету за адресою <http://moodle.kdpu.edu.ua>. За допомогою цієї системи викладачі та студенти можуть віддалено, використовуючи глобальну мережу Інтернет, ознайомлюватися з навчальними матеріалами, які готуються у вигляді інформаційних ресурсів різних типів (зокрема, текст, відео, таблиці, анімація, презентація, електронний посібник), виконувати завдання та відправляти їх на перевірку, проходити тестування тощо.

2.2. Відкритість електронних освітніх ресурсів Університету.

2.2.1. Вхід у СУЕНК Університету передбачає процедуру аутентифікації користувачів і їх авторизацію.

2.2.2. Право щодо визначення рівня доступності (відкритості) розроблених електронних навчальних курсів та їх змістового наповнення залишається за автором курсу.

2.3. Реєстрація користувачів у СУЕНК.

2.3.1. Для студентів першого та другого років навчання створюються адреси корпоративної електронної пошти в домені kdpu.edu.ua та здійснюється реєстрація студентів у СУЕНК. Адреси корпоративної електронної пошти та паролі доступу до них, а також логіни і паролі доступу до СУЕНК студенти отримують під час організованої зустрічі з адміністратором СУЕНК або в деканаті.

Логін формується з шифру академічної групи (записаного англійськими літерами) та транслітерованого прізвища студента. Наприклад, `br-17-kravchenko`. Згідно з правилами створення логінів у Moodle усі літери мають бути малими. Якщо студенти однієї групи мають однакові прізвища, то до їх логінів додається порядковий номер, починаючи з одиниці. Наприклад, `bh-17-petrov1`, `bh-17-petrov2`.

Початковий пароль дублює логін, однак шифр групи записується великими літерами. Наприклад, `BR-17-kravchenko`.

2.3.2. Студенти інших курсів та викладачі реєструються в СУЕНК самостійно. Для реєстрації можна використати адресу своєї особистої електронної пошти (окрім адрес у доменах mail.ru, yandex.ru) або попередньо створити корпоративну (в домені kdpu.edu.ua). Допомогу щодо реєстрації в СУЕНК можна отримати за посиланням «Реєстрація в СУЕНК» у розділі «Загальні інструкції» на головній сторінці сайту СУЕНК або за зверненням до адміністратора СУЕНК.

2.3.3. Зареєстровані в СУЕНК студенти зараховуються до гуртів, що відповідають академічним групам.

2.4. Заповнення профілю користувача.

Користувачі СУЕНК самостійно вносять додаткову інформацію у власний профіль (українською мовою). Відомості (зокрема, ПІБ) мають бути достовірними. Бажаним є завантаження фото користувача. Під час першого входу в СУЕНК студентам першого та другого років навчання, які отримали фіксовані логіни і паролі в Університеті, рекомендується змінити надані паролі на власні.

2.5. Відновлення відомостей про вхідні дані до СУЕНК.

У разі втрати відомостей про вхідні дані до СУЕНК користувач має на головній сторінці сайту перейти за посиланням «Відновлення логіна/пароля» у розділі «Загальні інструкції» та виконати подані вказівки або звернутися до адміністратора СУЕНК.

2.6. Зарахування користувачів на ЕНК.

Зареєстровані в СУЕНК користувачі мають доступ до електронних навчальних курсів, на які їх зараховано. Зарахування здійснює адміністратор СУЕНК, менеджери категорії «Кафедра» або викладачі відповідних електронних навчальних курсів індивідуально чи масово (гуртами).

2.7. Порядок створення/видалення ЕНК.

Для створення/видалення ЕНК викладач має звернутися до менеджера категорії «Кафедра» або адміністратора СУЕНК.

2.8. Порядок видалення адреси корпоративної електронної пошти та Moodle-акаунта.

У разі звільнення викладача Університету, відрахування особи зі складу студентів Університету здійснюється процедура анулювання адреси корпоративної електронної пошти: протягом одного місяця робота адреси корпоративної електронної пошти призупиняється і по закінченню цього терміну безповоротно видаляється разом із Moodle-акаунтом. На початку процедури анулювання електронної адреси користувач має отримати відповідний лист із попередженням.

2.9. Права та обов'язки адміністратора СУЕНК:

- організація та забезпечення функціонування електронного освітнього середовища Університету;
- координування діяльності робочої групи з питань розвитку електронного освітнього середовища Університету;
- залучення викладачів кафедри інформатики та прикладної математики до проведення курсів підвищення кваліфікації, методичних тренінгів, майстер-класів, консультацій для викладачів Університету;
- формування організаційної структури навчання (управління глобальними групами студентів, групами викладачів за кафедрами та факультетами);
- редагування структури категорій «Факультет» та «Кафедра»: додавання чи вилучення підпорядкованих категорій і курсів;
- методична підтримка викладачів щодо розроблення електронних навчальних курсів та їх упровадження в освітній процес Університету;
- здійснення моніторингу якості й активності розроблених ЕНК, процесу функціонування електронної системи обліку успішності студентів;
- реєстрація користувачів у СУЕНК та управління їхніми правами доступу і ролями;
- відновлення логіна/пароля користувача СУЕНК;

- підтримання бази даних студентів і викладачів СУЕНК в актуальному стані;

- у разі відрахування студентів розсилання листів із попередженням про початок процедури анулювання адреси корпоративної електронної пошти та Moodle-акаунта;

- видалення Moodle-акаунта викладача (наприклад, у разі його звільнення), розсилання відповідних повідомлень із попередженням.

2.10. Фахівці інформаційно-обчислювального центру, кафедри інформатики та прикладної математики надають технічну підтримку в роботі з СУЕНК, що передбачає:

- забезпечення працездатності сервера Університету, надійності та безпеки системи Moodle, захисту інформації, резервного копіювання ресурсів сайту;

- підготовку рекомендацій керівництву Університету щодо оновлення технічного забезпечення системи Moodle;

- реєстрацію та супровід домена (підтримка працездатності доменних імен);

- підбір провайдера хостинг-послуг і розміщення сайту на вибраному сервері;

- перенесення вже функціонуючого сайту на інший хостинг (за необхідності);

- організацію захисту сайту від вірусів і несанкціонованого використання (наприклад, штучного видалення сайту з пошукових систем);

- проведення періодичного моніторингу працездатності сайту задля своєчасного виявлення несправностей у його роботі;

- усунення різних збоїв у системі;

- оновлення системи Moodle,

- налаштування конфігурації сайту (зміна й удосконалення структури сайту, головної сторінки, додавання додаткових сторінок);

- редизайн сайту (зміна зовнішнього вигляду сайту);

– розширення й оновлення функціональних можливостей системи (завантаження, налаштування необхідних плагінів і модулів Moodle).

2.11. Права та обов'язки менеджера категорії «Кафедра»:

– управління електронними навчальними курсами в межах категорії «Кафедра»: додавання чи вилучення підпорядкованих категорій і курсів, закріплення викладача за ЕНК (за одним ЕНК може бути закріплено кілька викладачів);

– здійснення моніторингу рівня впровадження розроблених ЕНК (їх наповнення, актуальності, стану використання студентами тощо);

– приховування ЕНК у разі його невикористання, зокрема, якщо дисципліна не викладається;

– надання консультативної допомоги викладачам щодо створення ЕНК, формування структури ЕНК, завантаження електронних освітніх ресурсів, створення резервних копій курсу тощо;

– надання адміністратору СУЕНК інформації щодо звільнення викладача кафедри задля видалення його Moodle-акаунта;

– редагування короткого опису ЕНК в категорії «Кафедра» (наприклад, у разі зміни викладачів, які використовують ЕНК, їхніх посад тощо).

2.12. Менеджерів категорії «Кафедра» призначають завідувачі кафедр Університету з числа фахівців, які мають відповідну кваліфікацію та досвід роботи в Moodle.

2.13. Права та обов'язки викладача:

– наповнення ЕНК контентом та підтримання його актуальності, управління курсом (налаштування курсу; призначення ролей зарахованим користувачам на рівні курсу та його ресурсів; надсилання повідомлень студентам, розподілення, збирання та перевірка завдань; ведення електронних журналів обліку оцінок студентів і відвідування ними навчальних занять; здійснення моніторингу активності студентів на курсі; резервне копіювання курсу);

- зарахування студентів на ЕНК;
- узгодження списків студентів, зарахованих на ЕНК, зі списками студентів академічних груп;
- відрахування учасників з ЕНК, видалення результатів навчальної діяльності студентів, які вже завершили вивчення курсу (не пізніше початку нового навчального семестру).

3. Структура та зміст ЕНК з дисципліни

3.1. Кожен ЕНК, розміщений у СУЕНК Університету, має уніфіковану структуру і складається з блоків: «Загальні відомості про курс», «Навчально-методичні матеріали з кожного модуля», «Матеріали для проведення підсумкового контролю», «Додаткові матеріали». Водночас відповідно до специфіки навчальних дисциплін, мети та призначення окремих ЕНК їх структурне наповнення та зміст можуть різнитися. У таблиці подано можливі елементи ЕНК, зокрема *зірочкою позначені обов'язкові*.

Структура та зміст ЕНК із дисципліни

Назва блока	Назва елемента ЕНК	Короткий опис елемента ЕНК
Загальні відомості про курс	Інформаційний обсяг навчальної дисципліни*	Містить такі відомості: назва навчальної дисципліни, назва спеціальності, курс, семестр, мета та завдання вивчення дисципліни, її зміст із назвами тем кожного модуля (анотаціями до них), кількість годин на вивчення кожного модуля тощо
	Календарний план	Відображає потижневе планування всіх видів навчальної діяльності студентів
	Система оцінювання*	Містить відомості про систему оцінювання навчальних досягнень студентів із дисципліни, розподіл балів за виконання завдань із кожного модуля та шкалу оцінювання, форми проведення контролю тощо
	Список друкованих та Internet-джерел*	Список основних і додаткових друкованих та Internet-джерел із навчальної дисципліни

	Глосарій	Основні терміни навчального курсу та їх визначення
	Оголошення (форум новин)	Передбачає анонсування подій, повідомлення про зміни в ЕНК тощо
	Форум запитань до викладача*	Забезпечує спілкування викладача зі студентами щодо проблем, запитань, що виникають під час вивчення дисципліни
	Додаткові відомості	Графіки самостійної роботи студентів, виконання курсових і контрольних робіт, посилання на електронний журнал викладача, завантажений на Google-диск, відомості про додаткове програмне забезпечення тощо
Навчально-методичні матеріали з кожного модуля	Теоретичні матеріали	Електронні конспекти лекцій, розширені плани лекційних занять, мультимедійні презентації лекцій, аудіо-, відео-, анімаційні навчальні ресурси, список друкованих та Інтернет-джерел до модуля, посилання на електронну бібліотеку чи інституційний репозиторій, довідкові та нормативні документи тощо
	Практичні (семінарські, лабораторні) роботи	Плани занять, їх зміст, список індивідуальних завдань і запитань для обговорення, завдання для проектної діяльності, віртуальні тренажери та лабораторії, відео- та інші мультимедійні матеріали
	Завдання для самостійної роботи студентів	Додатковий теоретичний матеріал, текст завдання або список індивідуальних завдань, приклади виконання завдань, запитання для обговорення в on-line та off-line режимах, список додаткових друкованих та Інтернет-джерел тощо
	Інструктивно-методичні матеріали до виконання студентами різних видів навчальної роботи	Методичні вказівки до виконання практичних (семінарських, лабораторних) занять і самостійної роботи студентів; методичні рекомендації до виконання індивідуальних завдань, курсових, дипломних і кваліфікаційних робіт, рефератів; відомості про форму подання результатів навчальної діяльності, терміни виконання та критерії оцінювання

	Модульний контроль	Контрольні індивідуальні запитання; запитання для групового обговорення; запитання, задачі, завдання для поточного та модульного контролю результатів навчальної діяльності студентів, комплексної контрольної роботи; тести для самоконтролю та контролю із автоматизованою перевіркою або перевіркою викладачем
Матеріали для проведення підсумкового контролю		Підсумковий тест для атестації студента з дисципліни, варіанти контрольних робіт, індивідуальних завдань, курсових робіт (проектів), кваліфікаційні завдання, екзаменаційні запитання та білети тощо
Додаткові матеріали		Посібники, підручники, довідники, словники, періодичні видання, наукова література, хрестоматії, посилання на бази даних, сайти, довідкові системи та мережеві ресурси тощо

3.2. Викладач зобов'язаний здійснювати навчання на ЕНК (робити оголошення, спілкуватися на форумах та в чатах, додавати коментарі, надавати пояснення тощо) українською мовою, за виключенням тих ЕНК, метою яких є навчання іноземної мови.

3.3. Розміщені в ЕНК матеріали повинні відповідати типовій (робочій) програмі дисципліни. Автор курсу несе відповідальність за змістове наповнення та якість розроблених електронних освітніх ресурсів.

3.4. Курс упроваджується в освітній процес Університету після його обговорення та схвалення на засіданні кафедри.

3.5. Викладачеві рекомендується щомісяця створювати резервні копії своїх електронних навчальних курсів. Відповідальність за збереження власних електронних освітніх ресурсів покладається на викладача.

3.6. Розподіл прав на електронні освітні ресурси між їх авторами та закладом освіти визначається національним законодавством в галузі інтелектуальної власності.

4. План роботи учасників освітнього процесу Університету щодо створення та забезпечення функціонування електронного освітнього середовища

1. Навчально-методичному відділу визначити норми часу для обліку роботи в електронному освітньому середовищі Університету.

2. Завідувачам кафедр Університету призначити менеджерів категорії «Кафедра».

3. Викладачам кафедр Університету зареєструватись у СУЕНК Університету за адресою <http://moodle.kdpu.edu.ua>.

4. Викладачам кафедри інформатики та прикладної математики провести методичний тренінг для менеджерів категорії «Кафедра», а також курси підвищення кваліфікації для викладачів щодо роботи в СУЕНК Університету; розробити методичні рекомендації для викладачів щодо наповнення ЕНК різними видами електронних освітніх ресурсів.

5. Менеджерам категорії «Кафедра»:

– додати до відповідних категорій електронні навчальні курси викладачів;

– упорядкувати наявні ЕНК у межах відповідних кафедр: узгодити рівень їхньої активності з авторами курсів (за необхідності приховати неактивні курси); наповнити короткий опис до кожного ЕНК такою інформацією: освітній (освітньо-науковий) рівень слухачів, форма навчання, основна спеціальність, семестр(и), призначення курсу, автор(и) курсу (ім'я, ім'я по батькові, прізвище, науковий ступінь, вчене звання, посада);

– закріпити викладачів за електронними навчальними курсами.

ПРОЕКТ

6. Викладачам кафедр Університету наповнити ЕНК електронними навчально-методичними матеріалами, зарахувати на ЕНК студентів Університету.

7. Усі створені ЕНК мають містити обов'язкові елементи, визначені у пункті 3.1, а також відповідати своєму призначенню.

8. Адміністратору СУЕНК надавати консультативну допомогу викладачам у роботі з системою Moodle, здійснювати моніторинг виконання розробленого Плану, створити Moodle-акаунти для студентів першого та другого років навчання.